

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 5.

НА ПЕТЊУ, У ПОНЕДЈЕЉНИК 3. ФЕБРУАРА (13. ВЕЉАЧЕ) 1873.

ГОДИНА III. (V.)

ГЛАС ЦРНОГОРЦА* излази једном пут недељно. Стаје: за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. 1. 50. к. 2. СРБИЈУ год. 1. 70. к. 3. За сва друга земља год. 1. 80. к. 4. Четврт год. 1. 2. За остале земље се на ред 5 помера. Предлата и све издатице плаћа се администратора, и доноси уредништву на Цетиње.

ЦРНОГОРСКО-ТУРСКА РАЗМИРИЦА.

И стране новине доводе сада телеграме и чланке, у којима се говори, да је кнез Никола прекинуо преговоре са портом, саче се искључује и даље посредовање дипломатије, и да је порта оставила на вољу извршење пресуде на подгоричкијем злочинцима.

Ми смо ово у прошлом листу јавили и овај корак наше владе растумачили као врло значајни обрт у милој размирици с Турском. Казали смо, да он никако не значи, нити може значити измирење Црне Горе с Турском и ријешење ове размирице. Размирица остаје неријешена, остаје отворено питање, које се ријешити мора, и овим поступком само је расчишћен положај: мјесто залудних преговора и дипломатских доскочица, Црна Гора заузима је положај јасан и одлучан: непопуштања и чекања, и тијем ставила Турску у шкрипац, из којег се не може тако извати, као што је имала способности и дрскости, да се између дипломатичких поља измије. Прекидањем до сад вођених преговора одузета је Турској прилика, да непрестано измишља којекакве преправе извршењу пресуде и тијем одгађа и одстраније ријешење главног питања: задовољство и уређење односија између ње и Црне Горе. Сад је она остала под моралним притиском, да задовољи не Црну Гору, него своје законе, свој државни кредит и углед. Да је ријеч о другој држави, неби смо се могли на посумњати, да неће извршити пресуду свога сопственог суда, но у Турској не може се искључити ни друга могућност, т. ј. неизвршење, тијем прије, што зна да извршење пресуде излази на поље даљњих преговора са Црном Гором с расправљању и уређењу њихових односија, што је она досад тако постојано и бојазно избјежавала. Но ни у томе случају, ако Турска са савијем забаци извр-

шење пресуде, неће она ни расчистити ни прекинути рачун с Црном Гором, него ће изазвати онај дан, када ће се и ова размирица и све дојаконише још неријешене, ријешити судбином народа нашега и судбином Турске.

Само овај смисао и ту сврху може имати овај корак кнеза Николе. Ми смо о томе увјерени, а видимо, да га тако тумачи и стараја јурналистика. Нарочито је вриједно споменути бечку „Нову сл. Пресу“, познату велику пријатељницу Турске и у истој мјери непријатељницу нашу. Тијем, што је кнез Никола не порти, него трија велесилна јавно, да оставља Турској на вољу извршење пресуде и да дотле прекрда с њом сваки преговор нанио је кнез, говори „Преса“, највећу поругу и удар Турској, која је, вели, тијем још већа, што је кнез у истој поти својој изјавио, да ће влада црногорска подржи суду и пресуди Црногорца, који је убио низама, јер закон недонуча да човек сам себи правичну узима.

„Преса“ види у овој изјави кнежевој ред, достојанство и владу закона у Црној Гори, што у Турско не налази, и од туца изводи да је Турска понижена и осрабљена. Већ та околност доводи Турску у тежак положај, а тијем више, што је Црна Гора својим достојанственим држањем задобила симпатије не само трија велесила и њихових владарца, који су због тога кнезу Николи јавили хвалу и празниња своја, него и свега образованог свијета.

Што се тиче саме размирице и „Преса“ као и остало новине, увјерена је, да ова није ријешена, него да је сад уприто постала важнија и важнија. Само је оласност, да овога часа букне крвави рат, одложено, а он ће морати савезовати и у толико сигурније и у већем обиму, што овом моралном побједом Црне Горе не само

она, него и Хришћани у Турској добивају снаге и поуздања, а сави неуређени односи Црне Горе према Турској и стање ово као и стање њених хришћанских народа то ће ускорити.

Нама је мило, да у опште и наши и страни листови имају овакав поглед на садашње стање и будући развјат ове наше размирице с Турском јер колико је тај увјестан, толико као општи израз јавнога мњења, корисно служи нашој праведној ствари и њи, по досадањем, судио, да ће га они постојано задржати.

Не можемо, да напошљедку још непожељно са о-собитијем задовољством, да цјелокупно новинарство са врло малим и мало влечењем изузетком, стоји уз нашу ствар; ревносно је заступа, хвали мудрост, вјештину, постојанство и одважност кнеза Николе, показују и развијену у овој размирици, признаје и узноси напредак, достојанство, ред и законитост у Црној Гори. Између многих листова, различно боје, који су ипак мншљена једнодушном, навешћемо овдје, што каже Шулца у једном чланку у последњем броју свога листа „Резорме“.

„Улога, коју мала кнежевина Црна Гора игра, спада у најинтересније чудовитости у Јевропи, управо у свијету. Она има, кршовита, великом невладна, од својих 140.000 душа кнежевина и опет је учинила, да велика у три части свијета владајућа царевина турска од ње задржи, да се велесиле јевропске узбуле и да одржи своје право према порти, која већ подизаче толико војника против ње, колико она сва душа, нип. У томе тријумфу могу Црногорци с поносом и презиријем гледати ону поругу, коју на њих кијарски и њежачки јурналисти бацију.

„Јуначки народ црногорски заслужује удив-

ПОДЈАСТАК.

ДУШАН.

(Продужање.)

II.

Балкан сједу главу, поносом диже,
Врховина својом у облаку стиче.
Сребрна му круна, блиста с' у свијету,
Под њом се орлови и знајени легу.
Пружи се Балкан, та велика гора,
То чула Цариград и растава мора.
Подиг'о с' високо, тешко туца њи,
Изсребри с' ружно, не може с' обии.
Сваки војска која истоку се крене,
Прва битка он је и његово сјено.
Ту сјестану, прсну, и челичне груди,
Према том Гиганту, шта су скривни људи!
Ко на њега иде, то је јунак прави;
За њега су војске исто што и крави.
Аз с' Витом парине, сад му каже вила:
Дошао су војници, што имају вила.
Под Балканом поље дуго и зелено,
Српском војском даније цјело покривено.
У сред војске Душан свани се устаји,
У сред војске сједи, крено иле слави.
На његовој софери господи избрива,
Ни једнога нема без јуначких рива.
Сва се софери блиста од сиљних риваца,

Три стотине кажу било је јунака;
Три стотине самих војвода, кнезова,
Три стотине самих врлих витезова.
Међу њима Душан, весело погледа,
Та пред њиме стоје поља од побједа.
Душан вино пије, око му је жарко,
Вино цеку тоци Мрвачевић Марко.
Чему му долажу два млада сестрића:
Милом и Петрашом, оба Војинића.
Иза њега стоје само дворбе риди,
Тридесет властела, све јунака млади.
Избрали у царству са својим крајем,
Синови јунака, унуци знајева.
Да свуда уз цара у биткама стоје,
Да се војни уче за младости своје.
Сви су оквиени ко цара круна,
Ружени у лицу као чина пуна.
На свима је рухо од једнога кроја,
Све кадева сама и венедек-чоја.
Иа зашница перје, — од сребра оклопи,
Блиста од њих сунце реко бих се топи.
Копља убојита, токе позлаћене,
Са дрига ка челике сабле оквиене.
За софром Душана, редом чаша ходи,
И уз њу господски разговор се води.
Сваки прича битке, ње је собом био,
Познате градове што је освојио.
Разговор се води и о давном добу,
Својим с' јунаци што леже у гробу;
Својим с' крајевима, какав који избрива,
И како се који на престо пошине.
Највише говику краља Милутина,

И светог Саву Немиљина сина.
Милутина је крајем спомен оставио,
Душановој слави основ поставио.
Дуже нег Соломон он је царовао,
Мудрије од њега земљом управљао.
Још барјаци с' вију што за њим остање,
Још војводе живе, што с' њим друговаше.
Разговор се води и о Цариграду,
Чудне приче кажу који о њега знаду.
Тако нема више љубави ни вјере,
Ни истинске рјечи ни праведне мјере.
Нестало јунаштва изчезло поштење,
Претворили с' људи у хладно камење.
Преваре, злочинства од свакога вида,
Правда нема цијене, пороци нема стада.
Војводе говоре о Грцима старим,
Бесједе о њеним ратозмак славним.
Својим Рамљане као права чудо,
Што с' јунашвом својом прославине свуда.
Говоре војводе, ад и вино пију,
Цјела софери бруји, реко бих се бију.
Та триста је уста, а триста гласова,
Три стотине ту је јуначких синова.
Душан узе чашу у десницу руку,
Па подиже горе, а то све укључу.
„Пред нама војводе!“ — Душан проговара, —
Исток своја врата даваше отвара.
На путу смо, на кој, међа само бише,
Једни, Рамљани и већ нико више;
На путу смо славе, будите ни здраво!
Тај пут даниа води у Цариград право.
Ту ћу да утврди ја столицу моју,

лење стајета због непоколебљиве постојаности и праве дрвине храбрости, којом је вјековима у најтежијем околности своју независност против велике турске надмоћности сачувала. Својинауша нашу народну експанзиву замишља „Ресорна“:

„Нека јој рад буде плононосан, па ће се ушављив прострети и далеко преко граница црногорских“!

ИСТОЧНА ПОЛИТИКА ТРИЈУ ВЕЛЕСИЛА.

Саопштавамо овај чланак из „Аусгб. алгеи. Цтг.“, који у данашњим нашим околностима има значај и на који ћемо се приликом вратити:

„Био би потпуно немогуће, када би јевропска дипломатија настојала спријечити тежај ствари, којим су оне окупале на јевропском истоку. Након искуства, које је дало величанствено преображење Италије и Немачке, не може бити задовољно јевропске дипломатије, да она ствара чименице, већ да их само региструје. Сустав јевропске пентархије, који је мислио да може уредити улас народа по становитом равнотежју јевропских држава, данас се распршио. Наравно, органичко стварање држава по народима самим добило је премах.“

Велики предјел, који је по разитак јевропске цивилизације од највеће важности, читави јевропски исток, налази се у таквом преобразујућем процесу. Најновија министарска промјена у Србији опет је необичним начином обратила позорност дипломатије на тај предјел, те широм поље отворила питању гледи положаја трију источних власти, толико међу собом као у опће направила могућим догађајима на доњем Дунају.

Али ми јаснико, да је тај положај већ унапријед означен, и да управо у подручју источног питања три источне власти не може ништа изненадити. На савјетима трију царева у Берлину источних власти, толико међу собом као у опће направила могућим догађајима на доњем Дунају. Али ми јаснико, да је тај положај већ унапријед означен, и да управо у подручју источног питања три источне власти не може ништа изненадити. На савјетима трију царева у Берлину источних власти, толико међу собом као у опће направила могућим догађајима на доњем Дунају.

Ако се сада у Паризу изкажује руском посланику сва могућа пажња, те се у опће много ради о „Славици“, то се заборавља, да је француски савез за Русију још за врло дуго вријеме без вриједности, а гледи источних питања да нема основе. Ако се опет с друге стране представљају становите анексије за Аустрију на доњем Дунају као у великом интересу востануће, па се тихе настоји узбудити неповерење Русије,

то се сигурно није из чисто гласе читавог одношаја Немачке и Русије према Аустрији.

Једна се дане покренула што шаренијег, него што су разне изјаве њених органа о источној политици трију источних власти поводом министарске промјене у Србији. Ако орган аустријских Славена, прашка „Политик“ представља својим обичним, Њемцима непријатељским начином, да се догађај у Србији због у интересу „шрусков“, и ако у опће назива Србију „шрусков старе-ом на Сави“, то је могао ово потези само из савјетне крвије против Њемству. Ако опет орган њемачко народне странке у Аустрији „Д. Цтг.“ пише, да је анексија земља на доњем Дунају Аустрији у интересу њемачком, док се неспаси демократички орган „Франк. Цтг.“ опет у интересу њемачком заузео за уздржање порте те хришћанским народима Турске (слабо демократичким тоном) пориче сваку културну способност — то је само непознавање у источно питању у опће, а особито непознавање њемачког интереса, који постоји.

Ако се за источну политику трију источних власти могућа чврста подлога, то се могла она само тако подучити, да се свака од трију власти одрекла од активне политике у источним пословима. Није се им мало повозати у положај, имало се одлучити направила тежај ствари. Стога становити мога је министарска промјена у Србији само на толико изненадити, што је изравски тежај ствари био брзи, него ли се саутити могао. Три источне власти савјетовале су опетовано порти да буде у својим одношењима направила вазалним државама поуступљива, да неопстане положај на доњем Дунају још већма комплицираним, па ако је у том савјетовању гледи звоничког питања и аутономија кнеза Милана у Цариград, једна од трију власти у Цариграду мање искрено поступала, те је добило свој одраз у палу Мариноване министарства. Министарство Мариноване савјетовало је одговорило положају, који су хотјели три источне власти уздржати на доњем Дунају. Одношај вазалних држава према порти није се мало промјенио, но крај тога није се имао пријечити направила тежај културног развитка толико код становника вазалних држава, колико у опће код хришћанских народа Турске. Но ако се порта у својој засадељивости није хтјела обзирати на ту струју, ако је она у питању звоничком била тврдоглава, ако се она у питању трговачких уговора држи окорјело својих суверенских права направила вазалним државама, ако је она у опће пријечила вазалне државе у њиховом наравном развитку, с друге стране како својом савним неваљалом управом и непосредним покрајинама неспаси бранити нити исте сигурности особе и иметка својих хришћанских поданика, — тод није никакво чудо, да се у српској народној скупштини стварала јакана адреса, која наглашје општо не само одношај Србије према порти, него и несносељиво стање хришћанских подлож-

ника, те која узбуђује у читавој земљи ратно мишљење. Напротив томе положају могуће у истину три источне власти у Београду помирљиво дјеловати, али оне не могу спријечити, да се у Србији неспријављају за сво случаје, који би могли настати уша-ад размирице са портом. Ми мислимо да је у том погледу положај посве добро обљежен ријечима, које је једну, рекао гроф Андриши: „Порта нека сама расправи своју ствар са Србијом“.

У истину, биле ствари на доњем Дунају какове му драго, задаћом трију источних власти може само то бити: да недопусте, да могућа размирица изађе из подручја непосредног одношаја порте направила Србију. Што има порта са Србијом, или Србија са портом оправити, то нека оне као „affaire domestique“ међу собом реше. Задаћом трију источних власти може само то бити: да свима силама запријече сваку конвекцију, која би могла настати изван оквира порте Турске. У опће ваља се гледи ситуације на истоку чврсто држати ове мисли: да ове три источне власти желе, да се на колико је могуће уздржи Турска, али да то постојање мора наћи своје границе у снаги и моћи портине владе, као и у опће животној способности Турске. Имали порта снаге и моћи да буде господаром ситуације и погледом на вазалне државе као и у опће на хришћанске подложнике, то је језива ствар. Нико је неће у границама дозвољених средстава у цивилизованој држави, у том навишљају пријечити. Али нема ли порта више те снаге и моћи, нема ли Турска у опће оне животне способности, која је потребна за њено постојање у јевропском концерту, тад је опет ствар вазалних држава и хришћанских елемената, способних за живот, да обаве с Турском преобразујући процес, те задаћом дипломатије може само то бити: да ограниче ватру на границе Турске. То је, мислимо ми, црта поступка, који су три источне власти у својој источној политици за све ситуације означиле — она источна политика, уз коју је могла и Аустрија под свима околностима пристати.

„Дела Телегра“ од 28. Јануара по новом кал. донјеле су један чланак који о Црној Гори говори потпуно, неистинити и пакосно. Види се да писац истог чланка неспаси историју Црне Горе, незна ли Београђију Турске, а највише познаје Црногорце. А може бити да то све добро познаје, ако је икоде читаво непартисанско новине свију народа, које су довољно разјаснујући размирицу подгоричку и о прошлости и садашњости Црне Горе говориле; али иже бити писац речевог чланка налази своју личну корист да направи тако пакосно и неистинито о Црној Гори пише. На исти чланак одговорио је један честит Инглез у новинама „Вестери Мајл“, које писмо у преводу овдје саопштавамо:

Одатле да владаш у миру и боју.
Дје главе на ору, на застапи што су,
Призрен и Цариград, два престола то су.
То је било ратско знамење убојно,
Дје столице али царство нераздвојно.
Није празна жезла што ме тамо води,
Нит себичност каква, која себи годи.
Друга мени жезло, од тридест година,
Упућује сад, крај ових планина.
Ја далеко гледам у будућност нашу —
И ти ме погледом, врло често плашу.
Велике ме брине неспасено дане,
Описи су знаци што ми с' кад вал јаве.
Нису сажо Грци што пред нама стоје,
С нама нам је једно, они се нас боје.
Али са истока ја видјам облаке,
Видим из далека дивљачке јунаке:
Невјерују Христа нити јавићуће,
Да Хришћане коду то су нине жеље.
То им јавија вјера јасно исповједа,
То им њихов пророк строго заповједа.
То су ти обљаци што се длаку горе,
Не смета им ходи на брдо ни море.
Цариград су врати раскошног истока,
Нит чувати треба ко земљу ова.
Грци су невјерни адукави олак,
За таково мјесто, они су нејак.
Ја ћу на тој стражи од сада до стоји,
С јунацима бољим, са Србима којим.
— Остоју ми нине земље на далеко,
Да их управљате нине сам далеко.
Ваке ће о савесн јени слави вјести,

А ја ћу ви јављат' главне заповјести.
Сва смо скривни, нико не може с' отети,
И царски сили, морају умирити.
Ја покимах на то, и ја се припремљам,
У царству војску онај ред остављам:
Теби Вукешине, моје десно крило!
Предајем у његу своје дјете нило;
Прими у аманет Уроша нејака,
Насљедника мога, а твога нејака.
Постављах те краљем у Приливу твојем,
Владај Вукешине чувај сину моме;
Са Давидом тако, неспрегљена воља,
Нека твоја буду то је моја воља.
Владај Вукешине и чувај ми дјете,
То јединице царске нине дозе свете.
Кад Урош дорасте до коња и кова,
Подај му те земље то је моја воља.
— Теби стари Бранко, војвода и кнеже,
Део моје војске и храбри витеже,
Браничево дајем, брани га ка очу.
Ја сам против оног, ко на тебе скочи.
— Устани Угдеша, дјете у планини,
Деспотом постављах, тебе у Јавини.
Ти са Грчком новом одаде управљај,
Чувај добро земљу, моје сина сјећај.
У твојој су земљи чудновате људи,
Освете су жељни, направе се сууди.
У Гори хидуци, на мору пирати,
За то треба тако општо управљати.
— Заров ми јуди Гојко! јунаштво т' пријазни,
Краљуј у младости, Бугарску ти дајем.
А теби, Лазаре, која струга вјерна,

За спа твоју дјела и владања сјерна,
Дајем сву Русију од воде Мораве,
И дајем ти Мачву око реке Саве.
Владај мој Лазаре, Уроша ми пазу,
И мојега хљеба нигда непогази.
— Од латинског соја, стари Атожани,
На те сада ред је, Никола, устани!
Теби дајем леше захужке предјеле,
И у њима које оне дворе беле.
Ти ми царство чувај са ових планина,
Стража вјерна буди мој једини сина.
— Ви војводе моје, Стево и Црноје,
Ти кнеже Момчило, војвода Васоје,
Оставите дворе испод Подгорнице,
Оставте дијепе земљиске равнице,
Пођите у брад, ће пута неводе,
Та су брада пуна јуначке слободе.
— О кнеже Баоша, ну дигни се мало!
И за те је земље још доста остало.
Дајем ти до Садра пољовину Зете,
Кад затреба царству, шаљи отуд чете.
Чувај она брада, и чувај све равни,
Чувај ту кољеску Невљинића слави,
— Војскаве млади, убојно старе,
Јуначког порекла из равних Котара;
Ти немош живјети без крајева горских,
Ти немош живјети без валава морских:
Теби дајем оно узано прикоре,
Гдје се бјеже море о тврдо мраворје.
И дајем ти оне све крине ливце,
И јази град Котор, гдје до заставаце,
С Дубровником ти си у љутој ограда,

на бечкој и на берлинској, већ и лондонској берзи грозначиво тргање проузроковали, и још се подгорички догађај с операцијама на берзи у везу доводи.

Безобразно новинарство, особито оно које од свеславног зазира, и које је кад је о Црној Гори говорило, само погрде знало проспати, данас о Црној Гори, пригорском народу и кнезу Николи иначе говори и друго пошатије има, призивајући да Црна Гора није оно, за што су је досад сматрали, већ да је државица, којој се у Јевреји мјесто уступити мора.

Све има своје вријеме, а безобразан и ништанство престати мора. Тако су прије коју годину и о Русији судили, и кад су год Русију решетали, то су само о међеду, корбачу, козаку барбаризму жалили, а данас о Русији скоро и неговоре, јер им је Русија ужас, — од ког се плаше, која ће им било кад тод исчерати буку из пожука.

Сваки Србин радује се победи што је сад јуначка Црна Гора и витешки Господар извојвао, јер је то знатан појав у повјесници Црне Горе, ког ће и други народи забележити.

Диј Боже, да Црна Гора и Србија од данас и свагда у братском договору и досуду радиле буду, јер је то једини спас, како ће се робујућа браћа избавити, и како ће се враг с развалина царских дворова и порушена Црнориза града оћерати, јер сепаратизам никад ништа створити неће, нити може.

Провјена Министарства у Биограду, што га брзојаз јуче овако донесе сваког је изненадило. Јавља се, да је раздор у унутрашњости самих министара ту пројекту проузроковао и да је министар финансије Калевић и Пироћанац оди у студио, а други да остају док се нови кабинет састави. (И они су дали оставке и нов кабинет је састављен. У.)

Радостан је појав, што сад изеђу наших српских посланика дослуж влада, и што ће сви једногласно против повнишења пореза Геније о-нерације и буџетског предлога гласати, али нам никак пријатно није, што шајварски листови већ унапријед јављају, да су што се Хрвати тиче сигурна, јер ће њихови гласови с владом бити!

Писмо што га је кнез Никола српском јесенику Јовану Јовановићу писао, и с истијем му одличје послао, јавко је сваког Србина обрадо-вило. То криво писмо доказује колико кнез Никола цијепа ујотворе нашег славног Змија и јасно изриче његову велику жељу за народнијем јединством. (У данашњем броју доносило то писмо. У.)

Данас сутра говориће у сабору д.р. Полит-

Колико је равнота Цетина,
Неутече она ни свједока
Те под сабљу своју не метнуско,
Који нам се неће покренути;
Који ни се поклони Божићу
Прекрсти се крстом хришћанским
Узео га за својег брата —
Куће турске огњем изгорјеско!
Да се не зна ни стана ни трага,
Од нејерца домаћег прага —
Из Цетина у некад пољоско
Некад се разбјежеше Турци,
Мало кога од њих посјекоско,
На њихове куће попариско,
Од мечета и турско цакље,
Направиско проклету гомила,
Нека стоји за уклан народу. —

Тада владика Данило веселим гласом од-говори ми:

Благот мени моји соколови!
Благот мени јуначка слободо!
Јутрос си ми дивно васкреснула,
Из гробова напих једога.

(Српшине се).

Десанчаћ, д.р. Максимовић, Милетић, Трифунац и Костић, а говориће и њеки од Романа. —

За пресељење матице као да се још изјави-сто не зна, иди се мјерује, да ће министар про-свјете при својој одлуци остати. Главна скупшти-на матице састаће се 9. Фебруара у Н. Саду да се о тој ствари договори.

ЦЕТИЊЕ, 1. Фебруара. — Н. Св. кнез одпутовао је у прошлу уторак на Ријеку, гдје се и сада задржава.

— Предсједник сената г. Б. Петровић одпутовао је прошле недјеље у Дубровник.

— Извјештај скупштине извршимо с о-нијем у прошлу листу. У последњој сједници нијесмо могли побљежити све говоре, којих је било много и разноврсних. После управитељ-ских извјештаја, говорено је о различитим предметима, као: о наваљану острашја за саву војску општијем прирезом, заведењу запатлијске школе у којој би се можда учила свијема земљи нужнијем знањима, о окупацији женским шко-лама, у којима би се женски челади учили реду, чистоти, раду и кућењу, и т. д. Ствари, о којима се скупштина сагласила као потребнијима, подне-шене су влади, да о њима расуди и ради. Пошто нијесмо у стању да овај рад у опшности са-општимо, говорисмо повремено о појединим предметима.

Скупштина је напошљеску изјавила кнезу своју благодарност што је исту сазвао, а скуп-штину, као главари народни, да ће увјек и све радити, да Црна Гора досаде напредна, снажна, уздана и угледна, и њеним Господар задовољна, дачан и славна.

Предсједник, г. Божо Петровић затворио је по томе скупштину говором, у којем је одао хвалу и признање скупштини за лијепо поредак и ревност мезину.

— Н. Св. кнез одиоковао је нашег славног, најомиљенијег јесеника Змија-Јована Јовановића орденом кнеза Данила за независност Црне Горе трећег степена поводом прославе његовог двадесетгодишњег књижевног рада. Као прија-тели и поштоватељи јесеникови радујемо се ово-не одиоковању, које нам уједино показује колико наш свијетли кнез прати и уважава рад народни-јех људи. Истом приликом писао је кнез г. Јовановићу ово писмо:

Господине! Ваше криво јесме, које су све скуп најљепша јесме лијепске, истини, харак-теру, родољубљу, задобиле су одана и преми гуслама напихја и према личности вашој које велико поштовање. За то кад сте дочекали ри-једку светковину, двадесетгодишњицу вашег јесеничког живота, светковину која је достојна Вас и часна за народ наш, радовах се веома, што ми се доде прилика, да Вам и ја прижм један знак особитог уважења. Догађај подгорич-ки преузео међутијем сву коју пажњу. Но и ако сам на овај у Вашем животу значајни у про-свјетном животу народа нашег важи дан, морао пропустити да задовољим својој жељи, ја јој се одзвам сада.

Прижте овај витешки крст ордена кнеза Данила за независност Црне Горе и носите га с оноликим поносом, с којом га љубави и ува-жењем Вашег књижевног рада ја Вама дајем.

Желим Вам још дуг и славан живот, те да постанете, као што сте већ у величини јесени-шта, друг омијем славнијем јесеницима италијан-ског народа, који су сретни били да опјевају јединство његово.

На Цетинју, 1. Јануара 1875.

Кнез пригорски
Никола.

Н О В О С Т И.

СРБИЈА. — Последња министарска промјена догодила се услед неслаганости међу министри-ма. Прили су иступили Калевић и Пироћанац, а по том су дали оставку и Чужа с друговима. Говори се и за ново министарство, да је само прелазно, и да ће га по свој прилици наслједити министарство Јевреја Грујића.

УТАРСКА. — Наступила је министарска криза због буџетског расписе. У конференцији

Даскова клуба изјавио је предсједник министар-ства Бито, да ће влада после њерално дебате одступити, говори се о министарству Шењевејови, који је био позван у Беч.

СЛОВЕНСКА. — Заменили и велеласлужни вођ народни д.р. Кости прејмио је прошлијех дана у Љубљани у најбољем годинама иза кратког боловања.

РУМУНИЈА. — Трговачки уговор међу Ру-мунијом и Аустро-Угарском, као да ће се јед-на једном склопити. Кажу, да је порта одлучила пристати на конвенцију.

Органи министара спољнијех послова обара гласове, да какав уговор међу Румунијом и Ср-бијом постоји. У истом чланку говори се о доб-ром одношају с Турском.

ИНГЛЕШКА. — Парламент је отворен 24. пр. м. У престојном говору наглашује се прија-тељски одношај са свијема силама и добро фи-нансијско стање. Влада ће настојати, да се укину изузетни закони у Ирској који тамо још једнако постоје.

Позли Русије на другу међународну војнич-ку конференцију одбила је Инглешка изјавиши да се већ на бриселском конгресу показало, да се не може постићи споразумљење у најважнијим тачкама, да је интерес авишата и нападнутога неспојив, да се постављена правила не могу о-држати и да за то она неће прихвати ни један закључак, који би олажао нападне а ограни-чио патриотички одпор нападнутих.

ШПАНИЈА. — Међу новим краљем Дон Алфонсом и Дон Карлосом траје рат. Сад се го-вори да се ради о измирењу и да ће Дон Карлос бити краљ наварски. Но то ће се тешко оби-стинити. Подјелом Шпаније срушило би се и сам Алфонсо. Међутијем влада Алфонзова почиње из-гоштити републиканце из земље.

Р А З Л И Ч Н О С Т И.

(Писаће рускијех министара). Гор-чачков има годишње 40,000 рубаља, који мини-стар Милутић 21,000, министар унутрашњијех послова Тимашев 25,000, мин. просвјете Толстој 19,000, финансије Рајтари 23,000 рубаља и т. д.

(Жена варалица). У Марсели у Фран-цуској живица је лијепа млада жена, која се из-давала за аустријску велику војводицу, икала је приступна и у највишијем круговима и све се издавала, као да су неке велике тајне при њој. Хитрином изјави од развијех људи око 150,000 франка, али се њенијем посима напошљеску у-ђе у траг, притворе је и сада се у Марсели почела против ње судска расправа.

(Тунел испод канала Ла Манш). Изјаву Француске и Инглешке напихена је по-годба о тунелу испод канала Ла Манш. „Тајмс“ пише да су у тој погодби сљедеће главне тачке. Друштво се обавезује, да ће првих пет година по-трошити најмање 2 милиона франка за истражи-вања по Француској. После пет година имати ће друштво право изјавити, придржава ли концес-ију за посао или одриче ли је се. Друштво мора се нагодити с инглешким којим друштвом, које ће имати потребне црновласти, да буде грађама тунела и вожања по њим осигурива. Посао мора бити готов за 20 година. Концесија ће вриједи-ти 99 година од дана, кад се тунелом провезо први ваг, који ће служити опшој вораби. 30 го-дина од данг, кад по тунелу поче вожања, неће дати никоме концесију за грађење другог тунела испод канала. Ти ујети предложени су лорду Дербију и он је рекао, да ни нема приговора. Француско се је друштво саставило те су она 2,000,000 франка већ добијала на 400 акција по 5000 франка. Главни ће мјерник бити с ин-глешке стране г. Халкинал, а с француске г. Јав-ио, главни подухватник код копања Суеца. Под концесију је подписао г. Кајлаусе, министар за јавне грађеве и г. Мишел Шевалије, заступник друштва.